UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien. I. C. Praestantissimi Volumen ...

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo

Iurisdictionum, Iudiciorum, & Criminum materias distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm LXXXV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96538

Visual Library

&c.1.47.diſ.& ibi per totum maximè in c.2.cũ gl.quæ dicit,ꝙ † clericus nouum pactum,uel contractũ inueniens in fraudẽ uſurarũ,ſecundum quod habetur in d.c.ad noſtrã.& in d.c.illo uos.eſt tanquam uſurarius deponendus, & ordine, ac beneficio priuandus. Et hæc pro aliquali informatione R.D.Epiſcopi maioris mei honorandi dicta ſufficiant. Laus Deo.

SVMMAE.

Lauda, & inſtrumenta non habent de iure communi exequutionem paratam, ſecus de iure municipali.

Exequutio inſtrumenti non poteſt impediri ex petitione coram epiſcopo ſuper uſuraria prauitate facta.

Laudi exequutio non poteſt per exceptionem uſurariã impediri.

Exequutio inſtrumenti liquidi non debet fieri die feriata, & prius eſt exequutio facienda, & poſtea de eius ualiditate, & iniuſtitia diſputandum.

Vſuraria prauitas, & ſimulatio etiam ratione peccati ad eccleſiam per denunciationem Euangelicam recurrendo non poteſt ad impediendam cognitionem ſuper negotio principali cognoſci, niſi prius negotio principali per ſententiam diffinitiuam deciſo.

Exequutio ut per uiã alicuius exceptiõis ĩpediatur, quid requiritur.

Inſtrumentum iuratum habet de iure communi exequutionem paratam, ſicut inſtrumentum guarentigiæ de iure municipali.

8 *Inſtrumenti iurati exequutio prætextu exceptionis uſurariæ non differtur, nec impeditur.*

9 *Exequutio inſtrumenti, laudi, & ſententię facilius incidenter, & per uiam exceptionis impeditur, quàm par uiam principalis petitionis.*

10 *Exequutio inſtrumenti, uel ſñiæ non differtur, nec impeditur etiam prętextu exceptionis, quæ aliàs regulariter impediret, & differret, quando opponitur ab eo, contra quem eſt præſumptio.*

Idem, ſi gratia differendi opponeretur, num.14.

11 *Reſtitutio petita incidenter impedit exequutionem ſententiæ, niſi petatur ab eo, contra quem eſt præſumptio.*

13 *Ex ſententia præſumitur contra illos, contra quos eſt lata.*

14 *Inſtrumento in dubio ſtatur, & pro eo præſumitnr.*

15 *Reſcriptum ſecundum, ẽt apoſtolicum impetratum non facta mẽtio ne primi, uel tacito, quòd primum fuerit cõi conſenſu partium impetratum, non ualet, & ex primo ſolum eſt procedendum.*

Quid, ſi diuerſa reſcripta ab eodem ſuper eodem ad eoſdem, uel diuerſos iudices impetrentur.

Reſcripto impetrato quis litigando ſuper alio reſcripto renunciaſſe dicitur.

18 *Iudicium finiendum eſt, ubi per litis conteſtationem eſt cœptum, nõ obſtantibus literis, quibus cauſa alij fuiſſet delegata.*

19 *In ſecundo reſcripto non ſolum de primo ſuper eodem impetrato eſt facienda mentio, ſed etiam de proceſſu facto uigore primi.*

20 *Delegatus etiam à Papa ſolum de cauſa ſibi commiſſa, eiuſque incidenti, & acceſſoria cognoſcere poteſt, nec in alia uel cognoſcendo, uel inhibendo ſe intromittit.*

21 *Actionũ, et cauſarum diuerſitas ex medio concludendi cognoſcitur.*

22 *Inhibitio ad inſtantiam partis quomodo, & à quo impediendã exequutionem inſtrumenti fieri debeat.*

23 *Inhibitio ſemper intelligitur fieri ſub conditione, ſi de iure fieri põt.*

24 *Inhibitioni factæ ab eo, qui iuriſdictione caret, non eſt parendum.*

EPITOME.

Exequutionem inſtrumenti non impediri per proceſſum ſimulationis contractus, & uſurariæ prauitatis in caſu huius conſilij demõſtratur, & licet in proximo præcedenti conſilio contrarium fuerit concluſum, tamen eſt aduertendum, quòd ibi quoad quædam agebatur ante, quã dies ſolutionis ueniſſet, & quoad alia ante terminum ſolutionis abſolutio à iuramento fuerat petita, & lis ſuper prauitate uſuraria iam pẽdebat, & agebatur contra fideiuſſorem, non autẽ contra principalem debitorem. Quæ cum in caſu huius conſilii non adſint, nil mirum, ſi exequutionem non impediri, ut ſupra, concluditur.

CONSILIVM LXXXV.

DIcam breuiter, & concluſiuè loquendo,
quid iuris eſſe ſentiam ſuper duobus, de
quibus fui interrogatus, quorum primum
eſt, utrum exequurio inſtrumenti habentis
exequutionẽ paratã impediatur per proceſſum ſimu-
lationis contractus, & uſurariæ prauitatis. Secundum
eſt, an pẽdente appellatione coram do. Vicario R. D.
Epiſcopi, & do. Baptiſta de Auro iudicibus commiſſa
riis R.D. Legati per literas ad petitionem illorum de
Beninis impetratas, do. Poteſtas iudex delegatus apo-
ſtolicus ex literis aliàs ad petitionẽ dictorum de Beni
nis impetratis poſſit dictis iudicibus inhibere, ne in cã
appellationis procedant. ¶ Quoad primũ dubium cõ-
cludo exequutionem inſtrumenti non poſſe impedi-
re prætextu petitionis principaliter factę, uel faciẽdæ
ſuper adminiſtrationis tutelę, & ſuper ſimulatione cõ
tractus, ac ſuper uſuraria prauitate: & ad hoc dicendũ
1 moueor ex pluribus, pręſupponendo prius, ꝙ † licet
lauda, & inſtrumenta regulariter de iure cõmuni exe-
quutionem paratam non habeant, Bar. in l. ſi ſocieta-
tem. §. arbitrorum. ff. pro ſocio. Anto. & alii in c. quin
tauallis. de iureiuran. Salice. in l. cum antea. C. de arbi.
Imol. in l. ſi conuenerit. ff. de re iud. docto. in l. minor
uigintiquinque annis. ff. de mino. Ang. & Alexã. in l. ſi
cum dotẽ. §. eo aũt. ff. ſol. matr. Ang. & Imol. in l. ſi ma
rito. §. ſi uoluntatis. ff. eod. tit. Bal. in l. 1. C. de exequu.
rei iud. & Alex. in l. ſed ſi poſſeſſori. in fin. ff. de iureiur.
tamen de iure municipali ſecus eſt, ut cõiter dicunt
docto. pręallegati extare ſtatuta ferè per totum Italiã,
2 & maximè hic Bononię. Hoc ꝑſuppoſito, ꝙ † exequu-
tio inſtrumenti non poſſit ex cauſis prędictis impedi
ri, cõprobo ex notabili dicto Angeli in l. 4. §. condem-
natum. ff. de re iud. ubi dixit, ꝙ cum inſtrumenta ho-
die habeant exequutionẽ paratã ex forma ſtatuti, exe-
quutio inſtrumenti impediri non poteſt, licet debi-
tor coram epiſcopo per uiam principalis petitionis pe
tierit declarari inſtrumentum eſſe uſurarium. Secũdo
3 † ad idem adduco doctrinã Petri de Ancha. in conſi.
114. aliàs 98. incip. iſtam quæſtionem, qui determinat,
ꝙ ad impediendam exequutionem arbitramenti quis
non poteſt allegare debitum eſſe uſurariũ, & ſimula-
tum, & idem uoluit Alex. in conſi. 91. uolu. 2. Accedat
4 etiam id, † quòd ponit Paul. de Caſt. in l. pen. ff. de fe-
riis. dicens, ꝙ exequutio inſtrumenti liquidi non de-
bet fieri die feriata, nam licet cauſæ cognitionem non
requirat, tamẽ poſtquam facta eſt, quæritur de eius va
liditate, & iniquitate, ſeu de eius iuſtitia: ex quo dicto
infertur prius faciendam eſſe exequutionem, & dein-
de diſputandum de eius iuſtitia, & ualiditate. Adde, &
5 illud, † ꝙ uoluit Bald. in c. 1. §. ſi quis per triginta. circa
fi. in tit. ſi de feudo fuer. controuer. inter do. & agna. in
uſu feudo. ex cuius uerbis colligitur, ꝙ licet aliàs pro-
pter prauitatẽ uſurariam, & ſimulationem contractus
ratione peccati poſſit ad eccleſiam per denunciatio-
nem euangelicam recurri iuxta text. in c. nouit. de iu-
di. & c. in omni. de teſtibus. cum ſimilibus. tamen hoc
uerum eſſe uidetur, poſtquam per ſententiam iudicis,
coram quo prius agebatur, fuerit negotiũ principale
6 deciſum. Et hæc comprobo ratione, nam † ad hoc, ut
exequutio impediatur etiam per uiam exceptionis, ꝑ
quã facilius impeditur, quàm per uiam principalis pe
titionis, ut infra dicã, requiritur, quòd id, quod ad im-
pediendã exequutionẽ opponitur, ſit tale, quod altio-
rem indaginẽ non requirat, ſed ſtatim, & incontinen-
ti probari, & de eo conſtare poſſit. l. fi. C. de ord. cogn.
Bar. & oẽs. in l. 4. §. condemnatũ. ff. de re iudi. in l. fin.
C. ſi ex fal. inſtr. & in l. ſi prætor. in fi. ff. de iud. facit tex.
in cle. 1. de re iud. cum ibi not. Bal. in addit. ad Spec. in
tit.

titu.de exequu. ſenten. & in titu. de reſtitu.in integrũ.
in uerſi.minor.& Spec.in tit.de lit.conteſta.§. quãdo.
Sed ꝙ inſtrumentũ ſit ſimulatum , & prauitatem uſu-
rariam ſapiat maximè in terminis noſtris, requirit al-
tiorem indaginem,nec ita facilè, & incontinenti pro
bari poteſt iuxta not.in c.ad noſtram.de empt.& uen-
dit.& in c.illo uos. extra de pigno. & per Veronen. in
ſuo tracta.ſimulat.ergo exequutio inſtrumenti impe
diri non poterit , opponendo illud eſſe ſimulatum,&
ſapere prauitatem uſurariam. Minus igitur impediri
poterit,ſi prĩcipaliter corã alio iudice de ſimulatione,
& prauitate uſuraria agatur , quoniam exequutio mi-
nus impeditur per principalem petitionẽ , quàm per
exceptionem,ut infra dicam.Prædicta aliter etiã cor-
7 roborantur , nam † inſtrumentũ iuratum habet de iu
re cõi exequutionem paratam,ſicut inſtrumentũ gua
rentigiæ de iure municipali, ut ſentiunt docto. cõiter
maximè Bar.in l.2.in fi.ff.de iureiurã. & ibi Alex. & in
l.ſed ſi poſſeſſori.eodem tit.Bal.in l.1. C.de iureiuran.
Roma.in rub.de arbi.col.25.& Alex.in l. ſi cum dotẽ.
§.eo autẽ tempore.ff.ſol.matrim.cum ſimilibus:& ta-
8 men, † non obſtante exceptione uſuraria, cõtractus,
ſeu inſtrumentũ exequitur,nec p̃textu talis exceptio-
nis illius exequutio differtur,nec impeditur,ut eſt tex.
ibique docto. in c.debitores.de iureiuran.Ergo minus
impedietur exequutio inſtrumenti, ſi principaliter co
ram alio iudice per uiam principalis petitionis de uſu
9 raria prauitate contractus agatur, quoniam † facilius
impeditur exequutio inſtrumenti,laudi,& ſentẽtiæ in
cidenter,& per uiam exceptionis, quàm per uiã prin-
cipalis petitionis,ut uolunt docto.communiter maxi
mè Ang.Imol.Alex.& alii in d.l.4.§.condemnatũ. In
nocen.in c.cum in iure.de offic.delega. Paul.de Caſt.
in conſi.71.Spec.in tit.de libelli concep.§.nunc dicẽ-
dum.circa fin.& faciunt not.per glo.& doct. in c.ſuſci
tata.& optimè in c.cauſa. de reſtit. in integr. Præterea
10 ubicunque † id , quod aliàs ſolet exequutionem ſen-
tentiæ,uel inſtrumenti impedire,opponitur,uel peti-
tur ab eo,contra quem eſt præſumptio , tunc exequu-
tio non debet,nec poteſt propter hoc impediri , ut eſt
tex.cum ibi not.per Innocen.Abb.& docto.commu-
niter in d.c.ſuſcitata.ſecundum unum intellectum,&
hoc idem uoluit Spec.in tit.de reſtit.in integ.in §. ulti
mo.Innocen.in c.auditis.eodem tit.& Bal. in l.1. C.in
11 integ.reſtit.petit.ne quid no. fiat:nam † per reſtitutio
nem incidenter petitam exequutio ſententiæ impedi
tur,ut in d.l.1.cum glo.& Spec.in d.§. ultimo.cum ſi-
milibus.& tamen ſi petatur ab eo , contra quem præ-
ſumptio laborat , ex hoc non debet exequutio impe-
diri.Sed in terminis noſtris cõtra illos de Beninis,ad-
uerſus quos exequutio inſtrumẽti petitur, militat præ
ſumptio,& coniecturæ ualdè laborant, ergo nec inci-
denter, nec principaliter poſſunt aliquid opponere,p
qđ exequutio inſtrumenti impediri poſsit , & maximè
cum id,quod opponitur, altiorem indaginem requi-
12 rat per ſupradicta: † contra illos enim de Beninis in
primis præſumitur ex ſententia contra illos lata, argu
mento c.in præſentia.de renunciatio.c.ſicut.& c cum
inter.de re iud.& c.bonæ. il 1. de electio. cum ſimilib.
Præſumitur etiam ualdè contra ipſos,ꝙ malitioſè pe-
tierint inhiberi iudicibus appellationis cauſa differen
di,& dilatandi , cum hucuſque paſſi fuerint cognoſci
de hac cauſa coram iudice à quo , ac etiam coram iu-
dice ad quem , & ipſi plures literas impetrauerint , ut
cauſa aliis iudicibus committeretur , quàm illis , qui-
bus ex literis apoſtolicis commiſſa fuit, ut in proceſſu
apparet : ergo prætextu huius præſumptionis propter
id,quod petitur,& opponitur, exequutio inſtrumenti
impediri non debet per not.ab Innocen.& per ea,quę
ſtatim dicentur . Præſumitur etiam ꝓ illos de Beninis
ex multis inſtrumentis confeſſionatis, & ex m
13 ſolutionibus,& promiſſionibus geminatis:&
bio ſtatur inſtrumento , & pro eo præſumitur
Ioannes.de fid.inſtru.cum ibi not.& eſt tex.no
precibus. ubi plenè habetur. C.de probat.& d
c. quoniam contra.de probat. maximè acced
na fama notarii ad tradita per Alex.in conſi.6
Bal.in c.1.§.ſi inſtrumentũ.de natu.feu.Alexã
rennius.§.Caia.ff.de euictio.c.abbate.de uerb.
ſi papa.de priuil.in 6.l.optimam. C.de contrah
mit.ſtipul.& argumẽto tex.in auth.ſiue, & l.ſi
C.ad uelleia.l.cum oſtendimus.ff. de fideiuſs.
Alex.in rub.ff.ſolu.matrim. cum ſimilibus. ¶
14 † ubicunque id, quod aliàs ſolet exequutionẽ
menti,uel ſñiæ impedire , opponitur gratia di
& dilatandi,tunc illud ſi opponatur , exequu
impedit,nec differt,ut uoluit Bar. in l. ſi præto
uer.ff.de iudi.& in l.defendente.ff.de aucto.
in c.tam ex literis.in uer.principali. & docto.
tata.& in c.auditis.de reſtit.in integ. & in l.ſi
per Bal.C.ſi ex fal.inſtrumen.& Bal. in auth.
plicatio.C.de preci.imper. offer. & an quid o
uel petatur gratia differendi , uel dilatandi,
linquitur arbitrio iudicis exequi debentis,
xit Bal.in addi.ad Spec. in tit. de reſtit. in in
minor.poſt ſñiam. Sed iſti de Beninis opp
uſuraria prauitate,& petierunt inhibition
bus de appellatione cognoſcendi gratia
di,& dilatãdi, prout ipſi iudices clarè cogn
ſunt,& ex prædictis conſtat, & plenius ẽt e
dis conſtabit,ergo iudices, non obſtante in
& non obſtantibus aliis deductis,deberent
cedere,& inſtr̃m exequutioni mandare,cum
bitrio ipſi cognoſcere poſſint,an hęc facta fu
tia differendi,necne:& hæc quoad primũ dub
ciant. ¶ Quoad aliud dubiũ, an uigore quoru
rarũ Papæ, quibus cã aliàs fuit commiſſa do.P
Bononiæ circa redditionem adminiſtrationis
& circa ſimulationem contractus, ac uſurariam
tatem, do. Poteſtas ad inſtantiam illorum de B
potuerit inhibere iudicibus cõmiſſariis ex liter
uerend. D. Legati ad petitionem eorundem de
nis impetratis , ne in cauſa appellationis proc
conſidero,ꝙ aut uolumus dicere , ꝙ cauſa, ſup
pendet appellatio, comprehenditur in literis
cis,aut ꝙ in illis non comprehenditur,& ſic
uerſa ſit cauſa , ſuper qua nunc appellatio pe
Vicario Epiſcopi,& do.Baptiſta de auro , &
ſuper qua illi de Beninis literas apoſtolica
num Poteſtatẽ impetrarunt.Primo caſu cõ
tis de cauſis,& rationibus,ꝙ do. Poteſtas uig
rum apoſtolicarum non potuit , nec debuit
appellationis inhibere, quin ipſi in cauſa corã
15 dente procedere poſſint,& in primis,quoniam
ties aliquis obtinet literas contentioſas etiam a
licas, & in illis de primis literis prius ſuper ead
ſa impetratis mentionem non faciat,& ſi de illi
sè mentionem facit,non tamen de eo, quòd p
teræ fuerint de communi conſenſu partium c
ſæ,talis impetratio non ualet , & impetrans ca
petratis,ac ex primis eſt procedendum,gl.Abb
in c.1.& eſt text.in c. cætẽrum. in fin. de reſcrip
uera,& communis opinio:ſed literæ apoſtolica
bus cauſa fuit do. Poteſtati commiſſa, fuerunt
tratæ poſt alias literas prius de communi cõſen
tium impetratas,nec de illis, nec de impetratio
rũ de cõi cõſenſu partiũ facta in literis apoſtoli
tio facta fuit,ut ex illarũ lectura apparet , ergo d
16 cũdo † ubicũq; diuerſæ literæ ſuper eodẽ ad eo
dices ſub diuerſa forma ab eodẽ ĩpetrant,ſi in ſe
ſpeci

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

ſpecialis mentio de primis nõ fiat, primæ uires obti-
nẽt, & ſecũdũ illas eſt procedẽdũ, & non ex ſecundis
glo.cõmuniter approbata.in c.ex tenore.de reſcrip.ſi
autẽ diuerſæ ad diuerſos iudices ſuper eodẽ impetrẽ-
tur, impetrãs cõmodo oĩum carere debet, ut eſt tex.
in terminis in d.c.ex tenore, ſi in ſecũdis mẽtio de pri
mis non fiat, ut ibi. Sed illi de Beninis prius à legato
Bono.impetrarũt literas ad do. Poteſtatẽ ſuper cauſa
ſup qua nunc appellatio pẽdet, & uigore illarũ fuit in
cauſa proceſsũ, deinde impetrarũt literas à ſede Apo
ſtolica ſub diuerſa forma ad dictũ dominũ Poteſtatẽ,
& in illis de prius impetratis mentio aliqua facta non
fuit, ergo ſecũdæ litere Apoſtolicę nõ ualẽt, nec ſecũ
dũ eas eſt procedendũ, ſed primæ quoad cauſam, ſu-
per qua appellatio pendet, tenẽdo, ut dictũ eſt quòd
in literis Apoſtolicis cõprehendatur cauſa ſuper qua
nunc pendet appellatio. Immò illi de Beninis ſuper
hac cauſa impetrarunt literas ad alios iudices, quã ad
dominum Poteſtatem, poſt literas Apoſtolicas, & in
illis de literis apoſtolicis mentio habita nõ fuit, ergo
commodo omnium carere debent per ſupra dicta.
Tertio dico, quòd do. Poteſtas non potuit, nec poteſt
iudicibus appellationis prætextu literarũ apoſtolica-
rum inhibere, quoniam † poſtquam illi de Beninis li
teras apoſtolicas ad do. Poteſtatem impetrarunt, ipſi
ſemper litigauerũt, & proceſſerũt in cauſa, ſuper qua
nunc appellatio pendet, coram iudice à quo uſq; ad
ſententiam incluſiuè, & poſt ſententiam contra eos
latam à dicta ſententia appellauerunt, & impetrarũt
cauſam appellationis cõmitti do. Vicario Epiſcopi,
& do. Baptiſtæ de Auro, ut in proceſſu apparet, & per
cõſequens ex hoc illi de Beninis uidentur renũciaſſe
literis Apoſtolicis ſaltem quoad hanc cauſam, poſi-
to illam in literis apoſtolicis contineri, & hoc argu-
mẽto eorũ, quæ habentur per glo. & doct. in l. 1. & 2.
ff. de iudi. & not. plenè. in c. 1. de reſcrip. & faciũt not.
per Hoſtien. in ſumma de offi. delega. §. quibus mod.
nã † ubi cœptũ eſt iudicium per litis conteſtationem,
ibi eſt finiendũ, non obſtantibus literis, quibus cauſa
fuerit alii delegata. l. ubi. ff. de iudic. c. ſi duobus. & c.
ut debitus. cũ ibi not. de appella. & hoc uoluit Hoſtiẽ
ſi. in d. ſumma de offi. delega. §. quid ſit eius officium
circa fin. per tex. in c. ad petitionem de accuſat. Quar
to † in ſecundis literis impetratis ſuper eodem non
ſolũ debet fieri mẽtio de primis literis, ſed ẽt de pro-
ceſſu facto uigore primarũ literarum, alioquin prio-
res, & nõ ſecũdæ literæ debẽt attẽdi c. cũ inter mona
ſterium. de re iudi. & habetur ẽt per doct. cõmuniter.
in d. c. 1. de reſcrip. Sed illi de Beninis ante, quam lite
ras apoſtolicas impetraſſent in cauſa, ſuper qua nunc
appellatio pendet, proceſſerunt, & litigauerunt cum
parte aduerſa coram pluribus iudicibus, & ex diuer-
ſis literis, ut in proceſſu conſtat, nec in literis apoſto-
licis de huiuſmodi literis, nec de proceſſu etiam mẽ-
tio facta fuit, ergo literæ apoſtolci uiribus carcere de
bent, & conſequenter prætextu earum ſaltem quoad
hanc cauſam non potuit per dominum Poteſtatem
ipſis iudicibus appellationum inhiberi, & maximè
attentis prædictis. ¶ Secundo caſu ſi cauſa, ſuper qua
nunc appellatio pendet, ſit alia, & diuerſa à cauſa, ſu
per qua illi de Beninis literas apoſtolicas ad dominũ
Poteſtatẽ impetrarunt, nemini dubium eſſe debet, ꝙ
do. Poteſtas uigore cõmiſſionis ſibi per literas apo-
ſtolicas factæ nõ potuit, nec debuit inhibere iudicib⁹
appellationũ ĩ cauſa poſſeſſorii diuerſa penitus à cau
ſa, ſub qua literæ apoſtolicę impetratæ fuerũt, nã † iu
dex delegatus ẽt à Papa non põt cognoſcere niſi de
cauſa ſibi cõmiſſa, & de eius incidenti, & acceſſoria,
maximè nõ cõſentiente parte, ſed magis cõtradicen
te iuxta ea quæ, habentur in c. pen. de offi. delega. per
Innoc. in c. ſciſcitata. & in c. pen. ubi optimus text. cũ
glo. & doct. extra de reſtit. in integ. per Bar. & alios in
l. 1. in fin. uer. ff. de iudi. & per Innocen. in c. de cauſis
de offi. delega. poteſtas. n. ſeu iuriſdictio illius ex cõ-
miſſione apoſtolica ei cõceſſa nõ porrigitur ad huiuſ
modi cauſam, ergo in ea ſe intromittere nõ põt nec
cognoſcẽdo, nec inhibẽdo, iuribus ꝓximè allegatis.
c. 2. de cõſtit. in 6. cũ ibi not. c. cũ dilecta. c. ſuꝑ literis.
& c. uenerabili extra de reſcrip. nã forma mandati eſt
ad unguẽ obſeruãda d. c. cũ dilecta. c. piſanis. de reſti.
ſpolia. l. diligẽter. & l. ſiquis pro eo. ff. mãda. cũ ſimili
bus. Quòd autẽ cauſa, ſuper qua appellatio pẽdet co-
rã do. Vicario. & do. Baptiſta de Auro, ſit alia, & peni
tus diuerſa à cauſa, ſuper qua literæ fuerunt ad dñm
poteſtatẽ impetratæ, nec ad eã quoquo modo porri-
gatur clarè conſtat ex uerbis, & ex tenore literarũ ſup
utraque cauſa impetratarum, nã cauſa, ſuper qua nũc
appellatio pendet, uertitur ſolum circa poſſeſſorium
recuperandæ, uel retinendæ, & ſuper ſequeſtratione,
ut ex literis ſuper ea impetratis, & latius ex deductis
in proceſſu expreſsè oſtenditur, per literas uero apo-
ſtolicas fuit commiſſa cauſa do. Poteſtati ſuper red-
ditioni adminiſtrationis tutellæ, & ſuper ſimulatio-
ne cõtractus, ac uſuraria prauitate, q̃ uidentur, & ſunt
diuerſæ à cauſa poſſeſsorii, & diuerſa competunt re-
media, cum alio modo concludatur in cauſa poſseſ-
ſorii, & alio modo in cauſa redditionis adminiſtratio
nis tutellæ, & ſimulationis cõtractus, ac uſurariæ pra
uitatis, ut colligitur ex iis, quæ plenè habentur in c. il
lo uos. de pign. in c. ad noſtram. de emp. & uend. in c.
ex literis. & in c. licet cauſam de probat. & per totum
21 de cau. poſs. & propr. & de reſtit. ſpolia. & † ex medio
cõcludẽdi cognoſcitur diuerſitas actionum, & cauſa
rũ l. nõ dẽt. §. fin. ff. de dolo. & Bar. in l. certi cõdictio
22 in prin. ff. ſi cer. peta. ¶ Illud etiã ſubiungo, ꝙ † inhibi
tio, quæ ad impediendã exequutionẽ inſtrumenti ſit
ad inſtantiã partis dicentis contractũ ſapere prauita-
tem uſurariam, uel eſſe ſimulatũ, non poteſt fieri ni-
ſi iudex inhibens prius facit citari illũ, qui exequutio
nem petit, poſito, ꝙ iudex, qui inhiberet, eſſet iudex
competens, & de cauſa cognoſcere poſſet, iſta probã
tur plenè per Alex. in conſi. 91. uol. 2. & in cõſi. 9. uol.
4. & faciunt not. per Specula. in tit. de appell. §. de offi
cio uerſi. ſequitur circa fin. & in §. ſequen. uerſi. ſed cũ
ſupra. Sed in terminis noſtris petita fuit inhibitio per
partem ad impediendam exequutionem inſtrumen-
ti, & ſententię prætextu uſurariæ prauitatis, & inhibi-
tum fuit parte prius non citata, itẽ à iudice, qui in hac
cauſa iudex eſſe non poterat, ut ſupra probaui, ergo
talis inhibitio non ualuit, nec fieri debuit. Vnde ſecũ
dum Alex. in d. conſi. 91. col. 3. facta fide coram iudi-
ce inhibente de inſtrumento habẽte exequutionem
paratam, & de ſententia pro exequutione inſtrumen
ti lata, non erat iudici uolenti exequi inhibendum,
uel dato, ꝙ inhibitio facta fuiſſet, illam ex præmiſſis
ſtatim reuocare debuit, & debet. Præterea, † ut cõclu
23 dit Paul. de Caſt. in ſuo conſ. 22. inhibitio intelligitur
ſemper fieri ſub conditione, ſi de iure fieri poteſt, ſed
ut ex prędictis conſtat, inhibitio facta per dominum
Poteſtatem de iure non ualuit, nec fieri debuit, ergo
effectum ſuum nõ operatur, nec eſt illi parendum, tã
quam eius conditio defecerit, ea tamẽ eſt reuocãda,
ut eſt de mente. Alex. in locis pręallegatis, & habetur
per Anto. de But. in c. cũ teneamur circa fin. de appel
la. Sed aduertendũ eſt, ꝙ Alexan. & Anto. loquuntur,
quãdo inhibitio facta fuit ab eo, qui poterat de cauſa
24 cognoſcere, at † quãdo eſt facta ab illo, q iuriſdictio-
ne caret, uidetur, ꝙ ea nõ obſtante, ꝓcedi poſſit, quo-
niam iudici uolenti ius ſupra ſuam iuriſdictionem di
cere impune nõ paretur. l. fin. cum ibi plenè not. ff. de
iuriſdi.

iuriſ.om.iud.habetur in l.ex quacũq;. C.ſi quis in ius uoc.non ier.& c.2.de conſti.quibus adde dictũ Spec. in tit.de appella.§.de officio.uerſ.ſed quęritur.Et hęc quoad propoſita dubia ſufficiant. Laus Deo.

S V M M AE.

1 *Probatio per duos,uel tres teſtes eſt legitima, uera, & propria probatio.*
2 *In ſtatutis uerba ſunt uerè,& propriè intelligenda.*
3 *Scriptura principaliter cõtra aliquem producta,& negata, quòd fuerit ſcripta manu illius, cuius aſſeritur ſcripta, poteſt probari,quòd fuerit manu illius ſcripta,per duos teſtes etiam nõ ſubſcriptos, qui deponant ſe ab eo illam ſcribi vidiſſe, & ſic plenã fidem facit,& nume.15.*
4 *Statutum ſemper in dubio debet intelligi,ut aliquid vltra ius cõmune addat.*
5 *Fruſtra fit,& admittitur,ſeu probatur, quod factum, & admiſſum,ſeu probatum non releuat.*
6 *Cõparatio literarũ ad probãdum aliquã ſcripturã quãdo,& quomodo fiat,& quid requiratur, ut fieri poſſit, & nu.8.& 9.*
7 *Scriptura priuata continens debitum, quod excedit libram auri, debet eſſe trino teſte ſubſcripta,alioquin non ualet,nec plenam fidem facit.*
8 *Comparatio literarum ad probandum aliquam ſcripturam eſt remedium ſubſidiarium.*
9 *Scriptura,ex qua fit comparatio,qualis eſſe debeat, & qualiter poſſit legitimè probari.*
10 *In comparatione literarum facienda,ſcriptura, ex qua fit comparatio, debet eſſe magis ſolemnis, quàm ſcriptura, ad quam fit comparatio, & num.15.*
11 *Scribere quis cogi poteſt à iudice ad effectũ cõparationis faciẽdæ.*
12 *Statuti uerba generalia in dubio ſunt intelligenda, & interpretãda ſecundum ſubiectam materiam,& ſecundum ius commune ut illud minus lędant,quàm fieri poſſit.nu.14.*
13 *Pronomẽ alius,alia,aliud denotat ſimilitudinem ſecundum ſubiectam materiam,& diuerſitatem in ſuppoſito, ſed idem in ſubſtantia, de quo agitur.*
16 *Scriptura,ad quam fit comparatio, poteſt probari per confeſſionẽ debitoris,ſecus in ſcriptura,ex qua fit comparatio.*
17 *Statutum,uel lex clarius ponens, & declarans id, quod prius dubiè diſpoſitum erat, aliquid addere, & de nouo inducere dicitur,nec eſt ſuperfluum,ſiue ſuperflua.*

EPITOME.

Statutum Bononiẽſe ſub rubrica,quòd ſcriptis, & libris mercatorum, & aliorum fides adhibeatur in §. adiicientes.uerſic. & eodem modo.loquens de probanda ſcriptura negata per comparationem de una ſcriptura ad aliam declaratur,& ĩterpretatur, & quid ad huiuſmodi comparationem legitimè faciendam requiratur,hic ponitur.

CONSILIVM LXXXVI.

EXTAT ſtatutum ſub rubrica, quòd ſcriptis, & libris mercatorum, & aliorum fides adhibeatur, & de exequutione eorum in §. adiicientes.in uerſi. eodem modo. quòd quando ille,cõtra quem aliqua ſcriptura priuata producitur pro illa exequenda,negauerit ſe, uel defunctum illam ſcripſiſſe,tunc poſſit probari, ſcripturam fuiſſe ſcriptã manu illius, cuius negaretur fuiſſe, per comparationem literarum,uel compellendo illum, qui ſcripſiſſe diceretur,ſi uiueret,propria manu ſcribere aliquam ſcripturam, ex qua literarum comparatio ad literas principaliter productas fieri ualeat: & eodem modo poſſit fieri comparatio ex alia quacunque ſcriptura, quæ eiuſdem negãtis,uel defuncti manu propria ſcripta probaretur per confeſſionem, uel alio modo,uel quæ trium teſtium ſubſcriptione ſubſcripta reperiretur,uel ꝑ ſcripturas publicas,q̃ uideantur eſſe de litera eius, qui ſcripſiſſe diceretur, in quibus cõtineatur nomen eius,qui diceretur ſcripſiſſe,ſi
fuerit notarius publicus &c.& nihilominus
paratione,uel nõ,poſſit probari per teſtes,
ſcripturã, de qua ageretur,ipſius negantis,
cti manu ſcriptã fuiſſe:quo ſtatuto ſtãte,
de Panno lini produxerunt quandã ſcripturam
tam,ut aſſeritur,factã,& ſcriptã manu olim
mæi de Scala contra Gaſparẽ eius fratrem,
ſum hæredem,qui negauit dictã ſcripturam
ctam, ſeu ſcriptam manu dicti Bartholomæi:
ad hoc probandũ illi de Panno lini produxe
dam aliam ſcripturam priuatam, in qua con
ſubſcriptio ſub nomine dicti Bartholomæi,
duorum teſtium, ut ex illa ſcriptura fieret cõ
ad ſcripturam principaliter productã: ſuper
ſpar tanquam prætenſus hæres Bartholomæi
gatus negauit illam ſcripturam ex qua eſſe
cti Bartholomæi:unde illi de Panno lini ad
probandi per teſtes ſcripturam illam, ex qua
tio fieri petitur, eſſe factã manu dicti Barth
petunt ſibi concedi literas remiſſorias ad
Venetiarum:quæritur,an de iure hæ literæ
dendę,& ſic an per teſtes probari poſſit,
productę,ex quibus petitur, comparationẽ
nu dicti Bartholomæi ſcriptæ fuerint:&
dum, ꝙ ſic,ex diſpoſitione dicti ſtatuti,
ꝙ ſcriptura ex qua, ſi negetur fuiſſe man
ius aſſeritur,poſſit probari per cõfeſſion
modo,uidelicet quo quid propriè,& leg
1 ri poteſt:ſed† modus probandi per duos,
ſtes eſt legitimus modus propriè probandi
eſt uera,& propria probatio.c.forus.de uerb
c.in omni.de teſtib.c.cum eſſes.& c.relatũ.de
2 cum ſimilibus. & †in ſtatutis uerba ſunt uerè
priè intelligenda.l.quicquid aſtringẽdæ.ff.de
oblig.l.3.§. hæc uerba.ff.de nego.geſtis.&
de iniur. & dam. dat.cum ſimilibus,ergo uer
uel alio modo,poſita in ſtatuto debent intellig
3 licet per teſtes. ¶Secundo†quando ſcriptura
cipaliter contra aliquem producitur, ut contra
exequatur,negatur facta, ſeu ſcripta manu illi
ius aſſeritur,ea probari poteſt per teſtes duos
ſubſcriptos, quòd manu illius ſcripta fuerit,
deponant ſe uidiſſe illam ab eo ſcribi, & faci
nam fidem abſque alia comparatione,ut uolu
xan.in conſi.181. uol.2. in 2.col.& ita uolunt
communiter Bar.& alii in l.ſcripturas,in ult
C.qui potio.in pignor.hab.& in l.cõparatio
fid.inſtrum. ergo idem ex identitate ratio
eſt de ſcriptura,ex qua fit comparatio,qua
ta fuit, ut poſſit probari per duos, uel per
fuiſſe manu illius,cuius aſſeritur.¶Prętereà
quamuis fortè de iure communi ſcriptura,
parationem quis facere uellet, per teſtes prob
poſſet,tamen ſtante diſpoſitione ſtatuti præd
bet intelligi, ꝙ per teſtes probari poſſit, ſiue
ſubſcripti,ſiue non,ut ſtatutũ maximè in illis
4 uel alio modo,aliquid ultra ius cõmune adda
ut ĩ dubio ſemper debet intelligi,&interpretan
mẽto l.1.in fin.cum ibi not. ff.ad municip.l.ſi
prin.C.de inoffi.teſtamen.per Paul.de Caſtr.Al
Salice.& alios in l.fi.§.in cõputatione.in glo.
iure deliberan. ¶Sed his nõ obſtãtibus,contra
caſu,de quo agitur,eſſe uerius arbitror, ꝙ non
per teſtes probari ſcripturã ex qua fuiſſe facta
dicti Bartholomæi,& cõſequenter literæ rem
petitæ ad ciuitatẽ Venetiarũ ad effectũ prædicti
5 ſint dandę,nec admittẽdæ,qm̃† fruſtra fit, ſeu a
titur, & probatur, quod factũ, ſeu amiſſũ,& pro
non releuat.l.hæc ſtipulatio. §.diuus.ff.ut lega
caue.l. aliquãdo.§.ſub cõditione. ff.ad uelleia